

МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ПРЕДСТАВНИЦТВО ФОНДУ ГАНСА ЗАЙДЕЛЯ В УКРАЇНІ

**МЕДІАЦІЯ В СУДОВІЙ, ПРАВООХОРОННІЙ
ТА ПРАВОЗАХИСНІЙ СИСТЕМАХ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(30-31 травня 2019 року)

Одеса – 2019

УДК 347.9:347.127.15(08)
М42

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Медіація в судовій, правоохоронній та правозахисній системах:
М42 матеріали міжн. наук.-практ. конф., м. Одеса, 30-31 травня 2019 р.
— Одеса: ОДУВС, 2019. — 253 с.

УДК 347.9:347.127.15(08)

© ОДУВС, 2019

Форос Г. В.,
*кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри
кібербезпеки та інформаційного забезпечення ОДУВС*

МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ В ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ

На сьогодні успішне використання медіації як альтернативного засобу вирішення спорів в різних сферах життєдіяльності надає підстави для поширення цього способу примирення на освітню галузь. Так, згідно ст. 3 законопроекту «Про медіацію», медіацію може застосовуватися у будь яких конфліктах (спорах), у тому числі цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних, а також кримінальних провадженнях та справах щодо адміністративних правопорушень[1, ст. 3]. Надзвичайно гостро проблема мирного врегулювання конфліктів звучить в аспекті реформування освітньої галузі.

Освітня медіація у порівнянні з медіацією в інших сферах, має особливості, зумовлені розширеним спектром завдань. Саме заклади освіти сприяють всебічному розвитку особистості здобувачів освіти, формуванню цінностей та засвоєнню моделей поведінки з ровесниками, проте часті явища цькування, булінгу, високий рівень конфліктності серед молоді не дозволяє в повній мірі досягти поставлених цілей. Окрім самого вирішення конфлікту в навчальному закладі надзвичайно важливою є навчально-виховна функція. Саме в медіації молодь навчається вирішувати спори і конфлікти альтернативними

засобами, приймати рішення та відповідати за свої вчинки. Для такого середовища дуже важливим акцентом є відновлення відносин між учасниками конфлікту та створення дружньої атмосфери, що сприятиме навчанню. Важливе завдання, що стоїть перед медіацією в навчальних закладах, - створення безпечного середовища та профілактика правопорушень.

На думку Ю.Д. Притики, медіація являє собою переговори між двома конфліктуючими сторонами за участю посередника, що має необхідні навички, досвід, освіту для того, щоб допомогти сторонам дійти згоди у врегулюванні їхнього спору [1, с. 136]

На нашу думку, саме для освітньої сфери характерна класифікація медіації, яку надає французький медіатор Жан-Франсуа Сікс. Він виділяє наступні чотири види медіації:

- творча медіація. Даний вид медіації спрямований на створення нових відносин і робить їх взаємовигідними;

- оновлююча медіація. Для цього виду медіації властиве покращення вже існуючих відносин, які з тих чи інших причин були охоплені або перервані;

- превентивна медіація. Даний вид медіації спрямований на попередження конфлікту, який вже розпочався, поки у його потенційних учасників ще є конструктивні відносини;

- лікувальна медіація, безпосередньо вирішує конфлікт.

Аналіз наукових робіт з цієї проблематики дозволив дійти висновку, що виокремлюють три основні підходи до запровадження медіації в навчальних закладах. Перший підхід передбачає наявність у закладі медіатора, до якого скеровують учасників конфлікту. Як правило, в процесі освітньої медіації медіатором виступає педагог з числа педагогічного колективу навчального закладу, проте для дотримання принципу нейтральності медіації, навчальний заклад може запрошувати фахівців з інших установ (громадських організацій тощо). Така ситуація значно підвищує попит на підготовлених фахівців в сфері медіації.

Другий підхід передбачає створення служби порозуміння, тобто наявність мінімум одного дорослого медіатора, який виступає координатором служби, та залучення до врегулювання конфліктів медіаторів-ровесників, які пройшли спеціальне навчання медіації. Ровесники часто стають свідками суперечок і можуть запропонувати свою допомогу на ранніх стадіях конфлікту, коли дорослі про нього не знають. Під час медіації ровесники значно відвертіші, швидше відкриваються та знаходять спільну мову. Спостерігаючи за врівноваже-

ною та впевненою поведінкою медіаторів, сторони конфлікту налаштовуються на позитивне сприйняття ситуації та серйозний підхід до її вирішення. Найбільшу користь від такої діяльності отримують самі учні-медіатори.

Третій підхід включає всі заходи, що впроваджуються у службі порозуміння, а також навчання основ медіації та навичок ненасильницького спілкування всіх викладачів та адміністрації. Додатково кожен педагог поглиблено вивчає певний аспект медіації та презентує його колегам.

Таким чином, на нашу думку, освітня медіація дуже корисна практика для кожного навчального закладу. Питання підготовки медіаторів набуває популярності у зв'язку з ситуацією, яка склалася в державі. Перспективними напрямками наукових пошуків можуть стати: використання технології медіації у роботі з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах; розробка методичного забезпечення реалізації технології медіації у навчальних закладах.

Список використаних джерел:

1. Про медіацію: проект Закону України від 17.12.2015 № 3665 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54558.
2. Поліщук М. Я. Поняття медіації як альтернативного методу вирішення спорів / М. Я. Поліщук // Держава і право. - № 65. – С. 134-139

Русавський В. О. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ МЕДІАЦІЇ.....	208
Середницька І. А. ПЕРЕВАГИ МЕДІАЦІЇ, ЯК СПОСОБУ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ.....	213
Сірко В. С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДІАЦІЇ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВ.....	216
Степанова Т. В. ЩОДО РЕАЛЬНИХ ТА УДАВАНИХ ПЕРСПЕКТИВ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕДІАТОРА.....	221
Сухарєва А. О. МЕДІАЦІЯ ЯК МЕТОД ВИРІШЕННЯ СІМЕЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	223
Ульянова Г. О., Ульянов О. І. ПОМИЛКОВІ УЯВЛЕННЯ ПРО МЕДІАЦІЮ.....	227
Форос Г. В. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ В ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ.....	229
Хаджирадєва С. К. МЕДІАЦІЯ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ.....	231
Цільмак О. М. ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ, ЯКІ ОБУМОВЛЮЮТЬ ТА ДЕТЕРМІНУЮТЬ ЕМОЦІЙНИЙ НЕЙТРАЛІТЕТ МЕДІАТОРА.....	234
Шаповалова І. О. МЕДІАЦІЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ЗАСІБ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ: УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ.....	237
Шелевер Н. В. МЕДІАЦІЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ.....	239
Шмаленко Ю. І. НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЯК ПРИНЦИПИ МЕДІАЦІЇ.....	244